

Ura auki 1.1.2024- 31.12.2025 loppuraportti

Hankkeen kohderyhmä ja toteutus

Hankkeen tavoitteena oli valmennuksen keinoin tukea turvesektorin entisiä työntekijöitä, nuoria, maahanmuuttajia, ikääntyneitä työnhakijoita sekä pitkäaikaistyöttömiä, työllistymään tai siirtymään koulutukseen. Tavoitteena oli selvittää työttömyyden juurisyitä, vähentää syrjäytymistä, vahvistaa työ- ja toimintakykyä sekä edistää siirtymistä uusille toimialoille. Näiden toimenpiteiden avulla osittain pyrimme vastaamaan työmarkkinoiden kohtaantoongelmaan sekä edistämään oikeudenmukaista siirtymää uusille toimialoille. Työttömyyden ja työuran pirstaloitumisen ehkäisemisessä tärkeässä roolissa on työntekijän/työnhakijan työ- ja toimintakyky, osaaminen sekä motivaatio. Taustalla vaikuttavien haasteiden ratkominen ennen pysyvää työllistymistä on tärkeää, jotta asiakkaalla on voimavaroja ja mahdollisuuksia suuntautua työhön, ja kehittää myös osaamistaan työn vaatimalla tavalla.

Kohderyhmään liittyi toteutuksen aikana muutoksia. Verkostotyöskentelyssä kävi ilmi, että monet turvesektorille aiemmin kiinnittyneet henkilöt olivat jo muiden palvelujen piirissä, eikä heitä tavoitettu hankkeeseen odotetusti. Tästä huolimatta hanke eteni suunnitellusti erityisesti yksilö- ja ryhmävalmennusten osalta.

Asiakkaille tehtiin systemaattinen alkuhaastattelu ja palvelutarvearvio, joiden perusteella rakennettiin yksilölliset toimenpiteet. Näihin kuuluivat yksilö- ja ryhmävalmennukset, työ- ja toimintakyvyn arvioinnit yhteistyössä terveydenhuollon kanssa, osaamisen ja koulutuksen kartoitukset sekä elämäntilanteeseen liittyvä tuki. Lisäksi asiakkaiden arjenhallintaa, elintapoja ja hyvinvointia vahvistettiin valmennuksilla, teemakahveilla ja virkistyspäivillä.

Maahanmuuttajille järjestettiin suomen kielen (S2) opetusta osana työkokeilua tai kuntouttavaa työtoimintaa yhteistyössä Joutsenon opiston kanssa. Opetusta toteutettiin kolme tuntia viikossa, ja sen havaittiin tukevan osallistujien kielitaidon kehittymistä sekä työelämään integroitumista.

Yritysyhteistyö ei kuitenkaan toteutunut suunnitelman mukaisesti korjaavista kokeiluista ja toimenpiteistä huolimatta. Suunniteltu toimintamalli ei vastannut riittävän hyvin yrittäjien tarpeisiin, mikä korostui haastavassa suhdannetilanteessa ja saatavilla olevan työvoiman suuren määrän vuoksi. Palvelupolkumalli, joka oli hankkeen keskeinen ohjaava tavoite, toteutui asiakkaiden osalta. Yrityksiin siirtymisvaihe (työkokeilun, palkkatuen tai suoran työllistymisen kautta) ei toteutunut kuin yksittäisten asiakkaiden kohdalla. Palvelupolun ajatus oli selvittää asiakkaan työttömyyden juurisyitä, tarjota niiden ratkaisemiseen valmennuksellista tukea ja tämän prosessin seurauksena siirtyä tuetusti yritykseen joko työkokeiluun tai työhön. Yrittäjien kiinnostunut tämän tyyppiseen rekrytointiin ja työvoiman saatavuuteen oli erittäin heikko koko hankkeen toiminnan ajan. Yksittäisten asiakkaiden kohdalla tämä prosessi pystyttiin toteuttamaan, mutta hyvin nopeasti työllistymisen jälkeen

**Euroopan unionin
osarahoittama**

yrittäjä koki, ettei hankkeen tarjoamalle tuelle ole mitään tarvetta heillä, jolloin käynnit lopetettiin.

Vastaus kehittämistarpeeseen

Hanke käynnistettiin, koska työttömien henkilöiden tilanteessa tunnistettiin useita yhteisiä haasteita: puutteelliset työelämä- ja arjenhallintataidot, heikko itsetunto, motivaation puute sekä erilaiset sosiaaliset ja elämäntilanteeseen liittyvät ongelmat. Erityisesti alle 35-vuotiaiden siirtyminen työelämään oli vaikeutunut. Maahanmuuttajataustaisilla henkilöillä korostuivat lisäksi kielitaidon haasteet.

Hanke vastasi tähän tarpeeseen tarjoamalla pitkäjänteistä ja intensiivistä valmennusta sekä matalan kynnyksen palvelupolkuja työelämään. Valmennusta toteutettiin asiakkaan tarpeiden mukaan vaihtelevalla intensiteetillä, keskimäärin kerran kuukaudessa aina kolmeen kertaan viikossa. Sisältöinä olivat muun muassa työnhaku- ja työelämätaidot, taloudenhallinta, hyvinvointi sekä työ- ja toimintakyvyn vahvistaminen.

Valmennusten suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa hyödynnettiin Into ry:n “Miten minulla menee” -kartoitusta, työkokeilupalautteita ja Sovari-kyselyitä. Näiden avulla tunnistettiin asiakkaiden tuen tarpeita ja seurattiin valmennuksen vaikutuksia.

Hankkeen aikana nousi esiin myös uusia kehittämistarpeita. Asiakkaiden työ- ja toimintakyky osoittautui odotettua heikommaksi, mikä korosti tarvetta pitkäkestoiselle tuelle ennen varsinaista työllistymistä. Lisäksi työkokeilun enimmäiskeston lyheneminen 12 kuukaudesta 6 kuukauteen vaikeutti monien asiakkaiden etenemistä kohti avoimia työmarkkinoita.

Yritysyhteistyö ja kohtaanto-ongelma

Kohtaanto-ongelmaa pyrittiin ratkaisemaan aktiivisella yritysyhteistyöllä, työnantajakontaktointilla ja rekrytointitapahtumilla. Hankkeessa etsittiin avoimia työpaikkoja, tehtiin yhteistyötä rekrytointi- ja henkilöstövuokrausyritysten kanssa sekä tuettiin työnhakijoita työnhakuasiakirjojen laatimisessa ja työhaastatteluihin valmistautumisessa.

Yritysyhteistyö ei kuitenkaan toteutunut suunnitelman mukaisesti. Yrittäjät kokivat palvelutarjonnan osin päällekkäiseksi, ja heikko suhdannetilanne sekä työvoiman runsas tarjonta vähensivät kiinnostusta hankkeen palveluja kohtaan. Yritysten sitouttaminen osoittautui erittäin haastavaksi, mikä näkyi suoraan hankkeen tuloksissa. Hankkeen aikana yhteistyöhön saatiin mukaan yhdeksän yritystä sekä useita muita yhteistyötahoja.

Positiivisena havaintona rekrytointipäivät työpajalla edistivät työnhakijoiden työllistymistä ja paransivat kontakteja henkilöstöalan yrityksiin. Henkilökohtainen yritysyhteistyö tuotti myös yksittäisiä onnistumisia erityisesti rekrytointiyritysten kautta.

Laadulliset tulokset ja vaikutukset

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Hankkeen laadulliset tavoitteet toteutuivat kohtuullisen hyvin. Asiakkaiden elämän- ja taloudenhallintaa tuettiin muun muassa ohjaamalla heitä velkaneuvontaan ja muihin palveluihin. Työ- ja toimintakykyä vahvistettiin yksilö- ja ryhmävalmennuksissa, ja työpajalla toteutettu työkokeilu tarjosi mahdollisuuden harjoitella työelämätaitoja turvallisessa ympäristössä.

Valmennusten avulla asiakkaiden itsetunto ja motivaatio vahvistuivat, mikä näkyi myös Sovari-kyselyiden tuloksissa. Maahanmuuttajille suunnattu S2-opetus tuki kielitaidon kehittymistä ja paransi heidän työllistymisedellytyksiään.

Hankkeen aikana valmennusresurssi, monialainen palveluohjaus ja rinnallakulkijuus vakiintuivat osaksi toimintaa. Asiakkaita ohjattiin tarvittaessa terveydenhuoltoon, työkykyselvityksiin, kuntouttavaan työtoimintaan tai muihin heidän tilanteeseensa paremmin sopiviin palveluihin. Tämä auttoi tunnistamaan tilanteita, joissa henkilö ei ollut tarkoituksenmukaisessa palvelussa tai etuudella.

Määrälliset tulokset

Hankkeessa aloitti yhteensä 39 asiakasta hankkeen aikana. Näistä 11 henkilöä palasi työttömäksi työnhakijaksi. 5 henkilöä siirtyi opiskelemaan. 10 henkilöä siirtyi avoimille työmarkkinoille. Muihin palveluihin kuten työkykyselvityksiin, kuntouttavaan työtoimintaan, sairauslomalle tai eläkeselvittelyihin ohjattiin 13 henkilöä. Asetettuja määrällisiä tavoitteita ei saavutettu. Keskeisiä syitä olivat TE2024-uudistuksen aiheuttama asiakasohjautuvuuden heikkeneminen, työkokeilua koskevat lakimuutokset sekä vaikea työmarkkinatilanne. Työnhakijoiden suuri määrä suhteessa avoimiin työpaikkoihin teki kohderyhmän työllistymisestä erityisen haastavaa, sillä osaavaa työvoimaa on eri aloilla erittäin paljon saatavilla.

Viestintä ja julkisuus

Hankkeelle luotiin oma visuaalinen ilme, verkkosivut ja viestintäsuunnitelma. Sosiaalisen median julkaisuja tehtiin säännöllisesti Facebookiin ja osin myös Instagramiin. Lisäksi yrittäjille ja sidosryhmille lähetettiin uutiskirjeitä vähintään neljä kertaa vuodessa. Hankkeesta tiedotettiin myös kunnan verkkosivuilla.

Riskit ja niihin reagointi

Asiakkaiden ohjautuvuutta hankkeelle riskinä ennakoitiin. Toisaalta TE2024 uudistuksen tuli osaltaan vastata tähän riskiin, ei pahentaa sitä, kuten kävi. Turvesektorin henkilöstön ja yrittäjien tavoitettavuus oli mainittu riskinä, ja se toteutui. Yritysten mahdollisuudet palkata hankkeen asiakaskuntaa nähtiin riskinä, mutta yritysten sitoutumattomuutta ei osattu kirjoitusvaiheessa ennakoida. Hankkeen kirjoituksen aikana ennakoidut riskit toteutuivat osittain, ja lisäksi yritysten sitoutumattomuus osoittautui selvästi odotettua suuremmaksi haasteeksi.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Riskeihin reagoitiin vahvistamalla verkostotyötä, hyödyntämällä sidosryhmiä, tekemällä aktiivista asiakaskontaktointia sekä ylläpitämällä tiivistä yhteistyötä työllisyysalueen toimijoiden kanssa. Näillä toimilla pyrittiin turvaamaan hankkeen eteneminen muuttuneessa toimintaympäristössä.

Yhteenveto

Hanke onnistui erityisesti asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn, hyvinvoinnin ja työllistymisvalmiuksien vahvistamisessa. Valmennuksellinen työ, monialainen palveluohjaus ja maahanmuuttajille suunnattu S2-opetus tuottivat selkeitä myönteisiä vaikutuksia. Yritysyhteistyö jäi tavoitteista, mutta hankkeen aikana syntyi toimivia yhteistyömalleja ja rekrytointiyhteyksiä. Asiakkaiden kanssa toteutettu valmennuksellinen työote voi edistää työllistymis- ja opiskelunvalmiuksia myös tulevaisuudessa. Laaja-alaisissa haasteissa prosessit kestävät usein vuosia. Elinvoiman näkökulmasta yrittäjien kanssa rakennettu yhteis- ja verkostotyöskentely luo pohjaa jatkuvan kehittämisen mallille alueella. Kokonaisuutena hanke vastasi tunnistettuun kehittämistarpeeseen erityisesti asiakkaiden osalta ja loi pohjaa pitkäjänteiselle työllistymisen tukemiselle alueella.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

